

RÖYKÄN LOPENTIEN ITÄPUOLISEN ALUEEN LUONTOSELVITYS

Pekka Routasuo

11.12.2020

RÖYKÄN LOPENTIEN ITÄPUOLISEN ALUEEN LUONTOSELVITYS

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Lähtötiedot ja menetelmät	3
2.1 Lähtötiedot	3
2.2 Menetelmät	3
2.3 Luontokohteiden arvottaminen	8
3 Selvitysalueen yleiskuvaus	9
3.1 Osa-alue 1	9
3.2 Osa-alue 2	11
3.3 Osa-alue 3	12
3.4 Osa-alue 4	13
3.5 Osa-alue 5	13
3.6 Osa-alue 6	15
3.7 Osa-alue 7	15
3.8 Osa-alue 8	15
3.9 Osa-alue 9	17
4 Arvokkaat luontokohteet ja lajiesiintymät	18
4.1 Arvokkaat luontokohteet	18
4.2 Pesimälinnusto	23
4.3 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit	24
4.3.1 Liito-orava	24
4.3.2 Viitasammakko	24
4.3.3 Kirjoverkkoperhonen	24
4.4 Muut merkittävät lajit	25
4.5 Haitalliset vieraskasvilajit	25
5 Suositukset	28
6 Ekologiset yhteydet	29
7 Lähteet ja kirjallisuus	29

Liite 1. Röykän selvitysalueen luontokohderajaukset.

Kansi: Röykänpuron metsää.

Ilmakuvat ja pohjakartat © Maanmittauslaitos.

Valokuvat © Pekka Routasuo.

1 JOHDANTO

Luontoselvityksen kohteena on Nurmijärven Röykän taajamassa Lopentien itäpuolella sijaitseva alue (kuva 1). Alueen pinta-ala on noin 57 hehtaaria.

Alue sisältyy vuonna 2003 laadittuun Röykän itäosaa koskevaan yleiskaavatarkkuudella tehtyyn luontoselvitykseen. Tässä työssä päivitettiin alueen luonnonolojen kuvaus ja tiedot luontoarvoista sekä tarkennettiin selvitys asemakaavatarkkuudelle. Selvitystä tullaan käyttämään asemakaavojen laadinnan ja vaikutusten arvioinnin lähtötietona.

Nurmijärven kunta tilasi Röykän Lopentien itäpuolisen alueen luontoselvityksen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä. Sen on laatinut biologi, LuK Pekka Routasuo.

2 LÄHTÖTIEDOT JA MENETELMÄT

2.1 Lähtötiedot

Nurmijärven luonnosta ja maisemasta on tehty useita koko kunnan kattavia selvityksiä. Näitä ovat olleet mm. pienvesiselvitykset (Nironen 1991, Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2004), ympäristö- ja luontokohdeinventointi (Ympäristötutkimus Oy Metsätähti 1991), kallioalueselvitys (Ympäristötutkimus Oy Metsätähti 1992) sekä Nurmijärven maisemainventointi ja kulttuurimaisemaselvitys (LT-Konsultit Oy 1997). Kuntakohtaisten selvitysten lisäksi Nurmijärven arvokkaita luontokohteita on kartoitettu valtakunnallisten selvitysten, mm. arvokkaiden kallioalueiden ja perinnemaisema-alueiden inventoinnin, yhteydessä.

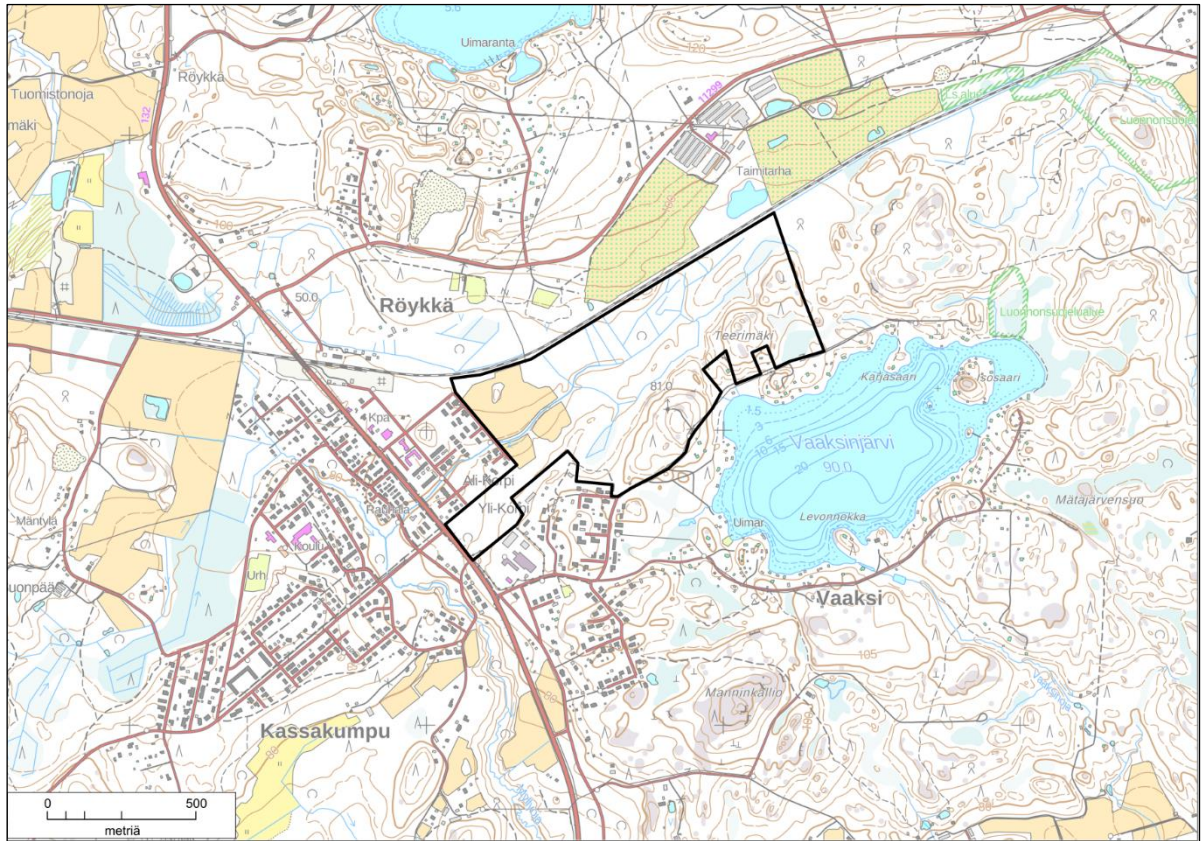
Röykän itäosan alueelta on tehty yleiskaavatasoinen luonto- ja maisemaselvitys vuonna 2003 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy ja Ympäristösuunnittelu Ok 2003).

2.2 Menetelmät

Selvitys on suunniteltu ja toteutettu niin, että tulosten perusteella voidaan suunnitella alueen maankäyttöä luontoarvot huomioiden sekä arvioida kaavojen luontovaikutuksia. Työ on tehty asemakaavatarkkuudella soveltaen ympäristöhallinnon ohjeita (mm. Nieminen & Ahola 2017, Sierla ym. 2004, Söderman 2003). Lajistoselvitysten kohdealueet on merkitty kuvaan 2.

Liito-orava

Liito-oravaselvitys tehtiin ympäristöhallinnon ohjeiden (Nieminen & Ahola 2017, Sierla ym. 2004) mukaisesti. Selvitysalueen puustoiset, ilmakuvatarkastelun perusteella lajille sopivaksi arvioidut osat (ks. kuva 2) käveltiin kattavasti läpi ja liito-oravan jätöksiä etsittiin sopivien pesä-, suoja- ja ruokailupuiden tyviltä. Näitä ovat mm. kolopuut ja kookkaat kuuset sekä lehtipuut, etenkin haavat ja lepät. Mahdolliset jätöslöydöt paikannettiin.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti Nurmijärven Röykässä Lopentien itäpuolella, rautatien ja Vaaksinjärven välissä.

Liito-oravan asuttamat metsiköt (elinpiirit, mahdolliset ydinalueet) rajattiin jä-töshavaintojen sekä puuston koostumuksen ja rakenteen perusteella kartalle. Näistä metsiköistä etsittiin liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja (kolopuut tai risupesät lähiympäristöineen), jotka paikannettiin ja rajattiin kartalle. Lisäksi tarkasteltiin ja merkittiin kartalle liito-oravan käyttämät tai lajille mahdolliset puustoiset kulkuyhteydet ympäröiville metsäalueille tai lähellä sijaitseville liito-oravareviireille. Selvityksessä ei löydetty liito-oravan jätöksiä.

Liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin 26.4.2020. Ajankohta on ympäristöhal-linnon ohjeistuksen mukaisesti liito-orava-selvitykseen hyvin sopiva. Inventoin-nissa käytettiin GPS-paikanninta (Garmin 60Cx), jolla mm. jätösten havaintopaikat ja pesäpuut voidaan paikantaa riittävällä tarkkuudella.

Pesimälinnusto

Yleispiirteisen pesimälinnustonselvityksen tavoitteena oli selvittää ns. huomionar-voisten lajien (ks. jäljempänä) ja pesivälle linnustolle tärkeiden kohteiden esiinty-minen alueella. Laskennoissa ei pyritty selvittämään yleisten lintujen parimääriä tai reviirien sijaintia. Inventoinneissa sovellettiin lintujen reviirikäyttämiseen perustuvaa kartoituslaskentamenetelmää (Koskimies & Väisänen 1988), jossa

alue kierretään huolellisesti läpi ja havaitut linnut merkitään karttapohjalle. Laskennat aloitettiin auringonnousun aikoihin, jolloin pesimäpaikoillaan oleskelevat linnut ovat parhaiten havaittavissa (laulu yms.).

Lintulaskenta toistettiin alueella kolme kertaa, mitä on pidetty asemakaavatarkkuudella minimimääränä eri aikaan saapuvien muuttolintujen ja eri aikaan pesivien lajien havaitsemisen kannalta. Laskentakierrokset ajoittuivat kevään edistymisen mukaan seuraavasti: 26.4., 27.5. ja 16.6.2020. Täydentäviä havaintoja varhain pesivästä ja yöaktiivisesta lajistosta tehtiin liito-orava- ja viitasammakkoselvitysten maastokäyntien yhteydessä.

Laskentojen ajankohdat ja sääolot:

26.4. klo 6.00–9.40	+5 °C – +8 °C, pilvisyys 1/8–5/8, tyyntä
27.5. klo 4.45–9.40	+4 °C – +17 °C, pilvisyys 0/8, tyyntä–heikkoa tuulta
16.6. klo 4.15–7.45	+13 °C – +23 °C, pilvisyys 3/8–7/8, tyyntä

Laskennoissa kiinnitettiin erityistä huomiota seuraaviin huomionarvoisiin lintulajiin:

- erityisesti suojeltavat ja muut uhanalaiset lajit
- alueellisesti uhanalaiset lajit
- lintudirektiivin liitteen I lajit
- silmälläpidettävät lajit
- Suomen kansainväliset vastuulajit
- tikat lukuun ottamatta yleistä käpytikkaa
- petolinnut
- merkittävien elinympäristöjen, esim. lehtojen ja vanhojen metsien, ilmentäjälajit.

Laskennoissa merkittiin muistiin kaikki tavatut lintulajit ja kartalle kaikki huomionarvoiset lintulajit käyttämällä Koskimiehen ja Väisäsen (1988) ohjeiden mukaisia merkintätapoja. Tulokset tulkittiin ns. maksimiperiaatteen mukaisesti, jolloin reiviiksi tulkitaan yksikin pesintää ilmaiseva havainto (pää)muuttokauden jälkeen lajille sopivassa ympäristössä. Tulosten perusteella arvioitiin ja rajattiin mahdolliset pesimälinnuston kannalta arvokkaat alueet.

Viitasammakko

Viitasammakolle soveltuvia ojia ja lampareita on selvitysalueen länsiosan pellon ympäristössä ja Lopentien läheisessä ojassa (kuva 2). Alueen metsäojat eivät ole lajille sopivia lisääntymispaikkoja. Viitasammakon inventointi tehdään lajin soidin- ja kutuaikaan, huhtikuun lopussa–toukokuun alussa.

Viitasammakkoselvitys tehtiin ympäristöhallinnon ohjeiden (Nieminen & Ahola 2017, Sierla ym. 2004) mukaisesti. Alueelle tehtiin kaksi maastokäyntiä, 28.4. ja 5.5.2020. Viitasammakoiden soidinääntelyä kuunneltiin vesialueen lähellä, mutta kuitenkin sen verran etäällä, ettei soidin häiriinny. Inventointi aloitettiin myöhään

illalla ja sitä jatkettiin yöhön saakka. Maastokäyntien aikaan sääolosuhteet olivat hyvät (28.4. +2 °C, pilvisuus 8/8, tyyntä–heikkoa tuulta; 5.5. +7 °C, pilvisuus 0/8, tyyntä).

Soidintavat koiraat paikallistetaan ja merkitään karttapohjalle. Ääntelevien koiraiden määrä arvioidaan. Havaintojen ja luonnonolojen perusteella rajataan viitasammakon lisääntymispaikat ja soveltuvin osin myös levähdyspaikat.

Kirjoverkkoperhonen

Kirjoverkkoperhosen esiintymistä voidaan selvittää lajin lentokautena kesä–heinäkuussa sekä loppukesällä–alkusyksyllä etsimällä maitikkakasvustoista toukkien kutomia seittipesiä (Nieminen & Ahola 2017, Sierla ym. 2004).

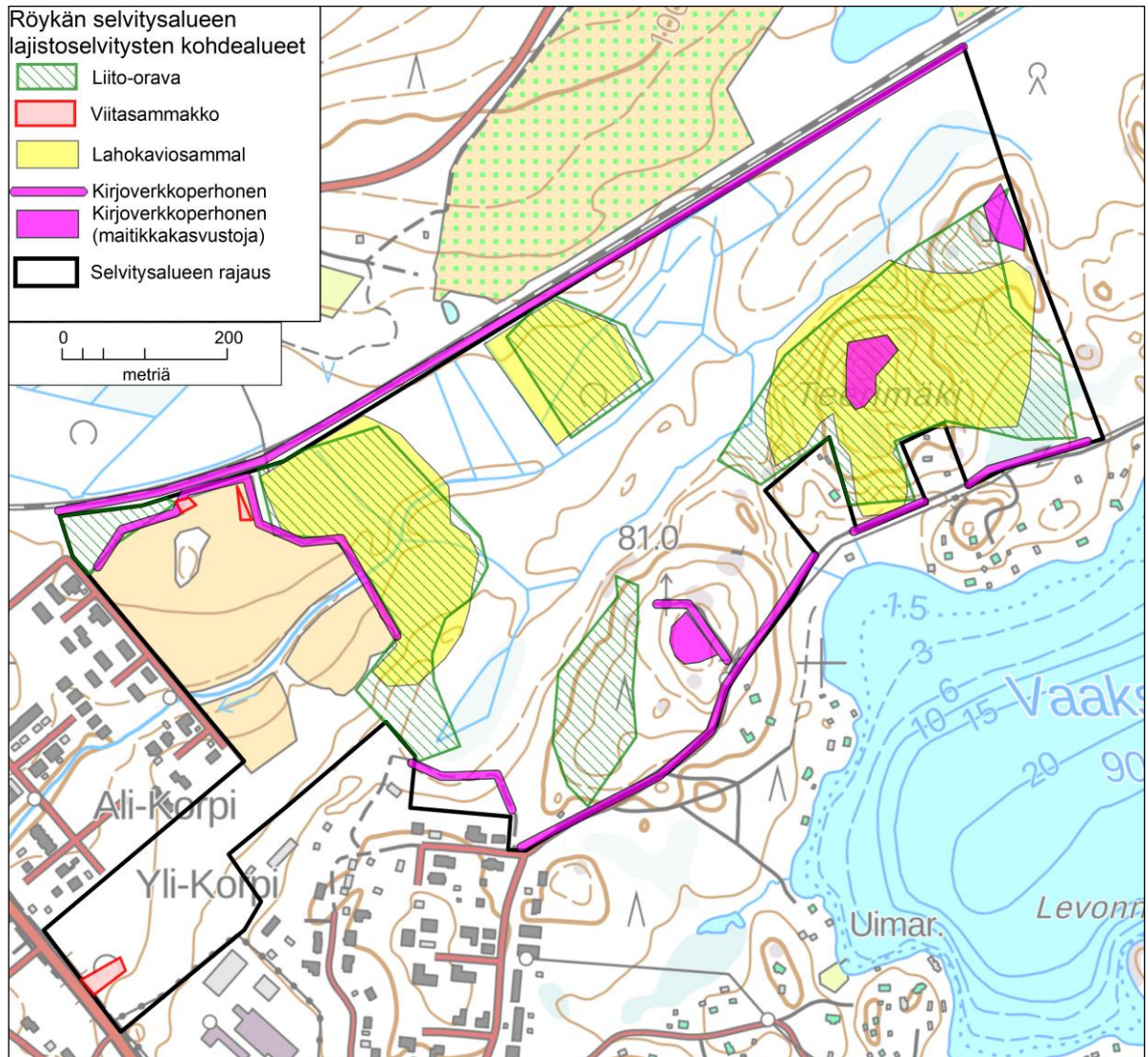
Ensimmäisellä selvityskäynnillä 2.7.2020 etsittiin ja havainnoitiin aikuisia perhosyksilöitä metsäkuvioiden reunaosissa, aukeiden reunoilla sekä kallioalueilla, joissa lajin esiintyminen on todennäköisintä (kuva 2). Sää käynnin aikana oli hyvä: lämpötila oli + 19°C, pilvisuus 5/8 ja tuuli heikkoa. Mahdolliset havainnot kirjattiin ylös ja paikannettiin. Selvitysalueelta etsittiin ja rajattiin kartalle toukkien ravintokasvien riittävän runsaat esiintymät. Nämä maitikkaesiintymät käytiin tarkistamassa 19.–20.8.2020, jolloin niistä etsittiin toukkapesiä. Tulosten perusteella rajataan mahdolliset kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikat.

Lahokaviosammal

Lahokaviosammal on säädetty luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltavaksi ja rauhoitetuksi lajiksi. Suomessa se on arvioitu erittäin uhanalaiseksi (EN; Hyvärinen ym. 2019) ja se on myös EU:n luontodirektiivin liitteen II laji. Tämän aiemmin hyvin harvinaisena pidetyn lajin uusia esiintymiä on löydetty viime vuosina runsaasti eri puolilta Uttamaata, myös Nurmijärveltä. Erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulaissa. Kielto tulee voimaan vasta, kun ELY-keskus on päätöksellään määritellyt esiintymispaikan rajat. Uudenmaan ELY-keskus ei ole toistaiseksi tehnyt lahokaviosammalta koskevia rajauspäätöksiä.

Ilmakuvatarkastelun ja liito-oravaselvityksen yhteydessä tehtyjen maastohavaintojen perusteella valittiin lahokaviosammalle soveltuvat metsäalueet, jotka inventoitiin maastossa. Lajin etsintää painotettiin ennen kaikkea puustoltaan vartuneille ja vanhoille sekä lahopuustoisille kuvioille, joissa lahokaviosammalen esiintyminen on mahdollista (kuva 2).

Maastotyöt tehtiin 27.5.2020 ja niihin käytettiin noin puoli työpäivää. Ajankohta oli lajin inventoimiseen hyvin sopiva. Inventoinnissa lahokaviosammalen itiöpesäkkeitä ja itujyväryhmiä (protoneemagemmat) etsitään huolellisesti sopivilta kasvupaikoilta, lähinnä lahokannoilta ja maapuilta. Tavatut lahokaviosammalen esiintymät paikannetaan ja merkitään kartalle. Niistä kirjataan muistiin kasvupaikan perustiedot ja havainnon laatu (esim. itiöpesäkkeiden lukumäärä). Esiintymän ympärille rajataan ns. lajin ydinalue, joka tulisi säilyttää.

Kuva 2. Lajistoselvityksissä tutkitut alueet.

Kasvillisuus ja arvokkaat luontokohteet

Elokuussa (19.–20.8.2020) inventoitiin selvitysalueen kasvillisuutta ja luonnonoloja (kuvaus osa-alueittain) sekä arvokkaita luontokohteita.

Arvokkaita luontokohteita ovat mm. luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiset suojellut luontotyytit, vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset ja 3 luvun 2 §:n mukaiset pienveikohteet sekä metsälain 10 §:n mukaisten elinympäristöjen kriteerit, METSO-ohjelman kriteerit (Syrjänen ym. 2016) tai LAKU-kriteerit (Salminen & Aalto 2012) täyttävät kohteet, uhanalaiset tai silmälläpidettävät luontotyytit (Kontula & Rautio 2018a, b) sekä mahdolliset muut arvokkaat luontokohteet. Kaikki todetut kohteet rajattiin kartalle ja niistä kirjoitettiin muistiin tiivis sanallinen kuvaus.

Merkittävien kasvilajien (luontodirektiivin liitteiden II ja IV(b) lajit, erityisesti suojeltavat, valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaiset lajit, silmälläpidettävät sekä

muut vaateliaat tai harvinaiset lajit) esiintymistä havainnoitiin kaikilla kevään ja kesän maastokäynneillä. Alueelta ei ollut ennestään tiedossa olevia esiintymiä. Alueelta inventoitiin myös haitallisten vieraskasvilajien esiintyminen. Todetut kasvi esiintymät paikannettiin ja niistä kirjattiin ylös mm. runsaustieto. Kevätaspektin osalta tehtiin kasvillisuuden ja kasviston havainnointia kevään muiden maastokäyntien yhteydessä.

2.3 Luontokohteiden arvottaminen

Luontokohteille (luku 4) annettiin seuraavan jaottelun mukainen arvoluokka (sulkuihin on merkitty vastaava Södermanin 2003 arvoluokka). Luokkien kriteerit ovat ohjeellisia ja niiden soveltamisessa on huomioitu mm. kohteen pinta-ala, monipuolisuus, luonnontila ja huomionarvoinen lajisto.

Södermanin (2003) luontokohteiden luokittelu:

- A Kansainväliset
- B Kansalliset
- C Maakunnalliset/seudulliset
- D Paikalliset
- E Muut

1. Alue, jolla on vain vähäisiä luontoarvoja

Kohde edustaa tavanomaista luontoa eikä sillä esiinny harvinaisia tai uhanalaisia lajeja tai luontotyypppejä. Kyseessä voi olla myös kohde, jonka luontoarvot ovat tuhoutuneet ja arvoluokitusta voidaan nostaa arvojen palatessa.

2. Paikallisesti arvokas alue (Söderman luokka D)

Kohde on tavanomaisesta poikkeava elinympäristö, jolla voi esiintyä vähintään paikallisesti harvinaisia lajeja, vähintään paikallisesti merkittäviä elinympäristöjä tai kohteella on kohtuullisen edustava luonnontilassa oleva luontotyyppi. Kohteen edustavuus tällä hetkellä ei ole riittävä, jotta se olisi paikallisesti erittäin merkittävä.

3. Paikallisesti erittäin arvokas alue (Söderman luokka D)

Kohteella esiintyy vähintään paikallisesti harvinainen tai uhanalainen laji, uhanalainen tai arvokas elinympäristö, edustava, hyvässä luonnontilassa oleva luontotyyppi tai kohteen ominaispiirteet luovat mahdollisuuden monipuolisen lajiston esiintymiselle.

4. Maakunnallisesti arvokas kohde (Söderman luokka C)

Kohteella esiintyy Uudellamaalla erityinen tai ainutlaatuinen luontotyyppi tai uhanalaisen lajin tai lajien elinvoimainen esiintymä. Kohde täyttää vaatimukset, jotka esitetään julkaisussa Luonnonympäristön arvottamisen kriteeristö Uudellamaalla (Salminen & Aalto 2012).

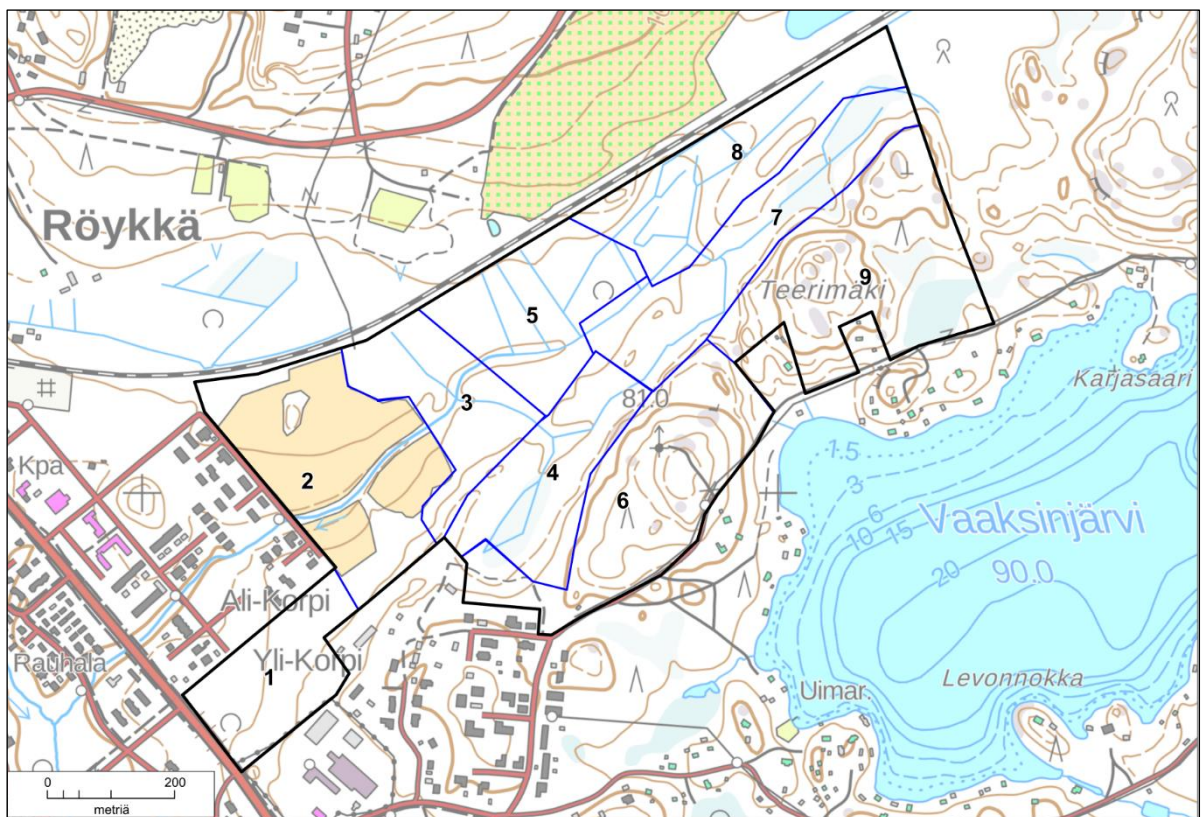
5. Valtakunnallisesti arvokas kohde (Söderman luokka B)

Kansallinen arvo on kohteella, jossa on erityisen edustava kokonaisuus uhanalaisia lajeja tai luontotyyppejä tai kohde on erityisen arvokas elinympäristöjen kokonaisuus, joka luo edellytykset runsaalle ja erikoistuneelle lajistolle.

3 SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalueen pinta-alasta noin 10 hehtaaria on hylättyä peltoa ja niittyjä. Loput alueesta on rakentamatonta metsämaata.

Selvitysalue jaettiin yhdeksään osa-alueeseen (kuva 3), joiden luontoa kuvataan seuraavissa alaluvuissa.

Kuva 2. Röykän selvitysalueen rajaus (musta viiva) ja osa-aluejako (siniset viivat ja numerot 1–9).

3.1 Osa-alue 1

Osa-alueen itäosassa kasvaa varttunutta–vanhaa koivikkoa ja varttuvaa kuusikkoa. Puustossa on lisäksi nuorta vaahteraa, haapaa ja tuomea. Lahopuuta on melko paljon. Kulttuurivaikutteisen lehtomaisen metsän kenttäkerroksen lajistoon kuu-

luvut mm. metsäkastikka, mustikka, ahomansikka, vuohenputki, metsäkurjenpolvi, metsätähti, kultapiisku, rönsyleinikki, soreahiirenporras ja huopaohdake. Pensaista tavataan punaherukkaa.

Alueen keskivaiheilla on vanhoja rakennusten perustuksia sekä paljon erilaista jätettä, mm. vanha autonromu. Viljelyjäänteinä esiintyy villaheisi. Osa-alueen keskellä olevan ojan ympärillä tavataan mesiangervoa sekä kookasta steriiliä saraa (todennäköisesti vankkasaraa). Ojan varressa kasvaa tervaleppää, muuten puusto on harmaaleppää, koivua, raitaa ja tuomea. Ojan pohjoispuolella on laajoja mesiangervo- ja nokkoskasvustoja.

Osa-alueen keskiosassa on niittyä, jossa kasvaa siankärsämöä, pelto-ohdaketta, pujoa, maitohorsmaa, timoteitä, särmäkuismaa ja nurmipuntarpäätä. Paikoin on tiheää koivuvaltaista nuorta metsää, jonka puustossa on lisäksi kuusta, mäntyä ja harmaaleppää. Paikoin on puolestaan tiheää vesakkoa ja tuomitiheikköä. Aukeilla paikoilla kasvaa vuohenputkea, koiranputkea, ojakärsämöä, kalvassaraa, ojakelkkaa ja rönsyleinikkiä.

Osa-alueen kaakkoisosassa, teollisuusalueen aidan tuntumassa, on koivu- ja mäntymetsää. Sen heinävaltaisessa kenttäkerroksessa tavataan maitohorsmaa, nurmirölliä, koiranheinää, hietakastikkaa ja nurminataa. Vähän idempänä kasvaa melko tiheässä varttunutta haapaa ja tuomea. Tältä alueelta puuttuu kenttäkerros.

Osa-alueen itäisimmässä osassa on tuomea ja haapaa kasvava metsikkö, jota ympärivät suurruohoniityt. Etelässä on rehevämpiä nokkosvaltaisia niittyjä, joiden lajistoon kuuluu mm. rohtovirmajuuri. Pohjoisessa on kuivempaa maitohorsmaltaista niittyä ja kiiltopajukkoa.

Kuva 3. Osa-alue 1:n metsää.

3.2 Osa-alue 2

Alueen pääosa on entistä peltoa. Pellon eteläpuolella puusto on raitaa, tuomea, vaahteraa ja haapaa. Lisäksi lajistoon kuuluvat terttuselja ja kiiltopaju. Osa-alueen etelärajalla on niittyä, jolla kasvaa maitohorsmaa, siankärsämöä, keltakannusruohoa, hiirenvirnaa, koiranputkea, nurmipuntarpäätä, särmäkuismaa, niittynurmikkaa, timoteitä, nokkosta, pujoa, pelto-ohdaketta, kissankelloa, ahopukinjuurta ja hietakastikkaa. Lisäksi niityllä tavattiin ketoruusuohoa, joka on Keski-Uudellamaalla melko harvinainen laji.

Osa-alueen luoteiskulmassa on varttunutta–vanhaa kuusikkoa, jossa kasvaa seka-puuna vähän raitaa ja haapaa. Pellon reunan puustoa, etenkin haapaa, on harvennettu. Kenttäkerroksessa on tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajistoa: metsäkastikka, kielo, metsälauha, oravanmarja, käenkaali, vadelma, valkovuokko ja jänönsalaatti. Lähitaloista tuodun puutarhajätteen mukana alueelle on kulkeutunut jättipalsami, joka on haitallinen vieraslaji. Metsässä on useita polkuja ja maasto on hyvin kulunutta. Rautatien tuntumassa on haapa- ja harmaaleppävesakkoa.

Pellolla olevan metsäsaarekkeen puusto on varttunutta haavikkoa. Pellon halki virtaavan ojan varrella on voimakkaasti harvennettua koivikkoa ja harmaaleppikkoa. Ojan uomaa on ilmeisesti perattu ja sen reunoilla kasvaa hyvin runsaasti jättipalsamia. Harakantien varrella pellon reunassa kasvaa yksi jättiputki, joka on haitallinen vieraslaji. Kaikki pellon reunametsät on harvennettu.

Kuva 4. Metsää osa-alue 2:n pohjoisosassa pellon ja rautatien välissä.

3.3 Osa-alue 3

Osa-alueella 3 sijaitsevan metsäalueen pohjoisosan puusto on pääosin varttunutta–vanhaa kuusikkoa. Koivua ja haapaa kasvaa etenkin aluetta halkovan puron varrella. Nuoria kuusentaimia on paikoin runsaasti etenkin alueilla, joissa on tuulenkaatamia isoja kuusia. Lehtomaisen kankaan ja tuoreen lehdon kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. käenkaali, oravanmarja, metsäkorte, metsätähti, metsämitikka, riidenlieko, mustikka ja kielo. Alueen pohjoisosassa rautatien tuntumassa on ojan varrella lehtokorven piirteitä. Rentukka, mesiangervo, nurmilauha, suo-orvokki, soreahiirenporras, rönsyleinikki ja metsäkorte kuuluvat lajistoon.

Osa-alueen keskellä virtaavan puron varrella on lehtokorpea, jonka puusto on terveleppää, tuomea, haapaa ja harmaaleppää. Noin kaksi metriä leveä purouoma on tässä kohtaa luonnontilainen ja sen reunoilla kasvaa rentukkaa, rönsyleinikkiä ja ojakellukkaa (ks. alaluku 4.1, **Röykänpuro**). Puron tuntumassa on paljon sudenmarjaa. Puron eteläpuolella puusto on lehtipuuvältaista, lähinnä varttuvaa harmaaleppää. Eri-ikäistä lahoppua ja tuulenkaatoja on paljon. Alikasvosta on raihattu ja harmaaleppävesakko on runsastumassa. Tuoreen lehdon lajistoon kuuluvat mm. käenkaali, valkokuokko, jänönsalaatti, oravanmarja ja rönsyleinikki. Lounaisosassa on harmaaleppää ja tuomea kasvavaa tuoretta lehtoa. Niukan kenttäkerroksen lajeja ovat soreahiirenporras ja käenkaali.

Kuva 5. Röykänpuron metsää osa-alueella 3.

Kuva 6. Osa-alue 4:n harvennettua nuorta koivikkoa.

Osa-alueen kaakkoisosa on lähinnä siemenpuumännikköä sekä koivu- ja pihlajavesakkoa. Luoteisosassa vanhan sähkölinjan ja pellon välissä kasvaa varttunutta koivua ja haapaa. Pääosa osa-alueesta on rajattu arvokkaaksi luontokohteeksi (ks. alaluku 4.1, **Röykänpuron metsä**).

3.4 Osa-alue 4

Osa-alue on pääosin nuorta ja harvennettua koivikkoa. Sekapuuna on vähän nuorta kuusta. Kaadettu puusto on jätetty paikoilleen. Eteläosan metsäkastikkavaltaisella rinteellä kasvaa paikoin varttuvaa koivua, alempana on harvennettua kuusi- ja mäntytaimikkoa. Lounaisnurkassa tavataan joitakin järeitä haapoja ja mäntyjä sekä nuorta kuusta ja lehtipuita. Alikasvosta on harvennettu.

3.5 Osa-alue 5

Osa-alueen länsiosan puusto on varttunutta kasvatusmännikköä. Ojitetun kenttäkerroksen lajistossa esiintyy käenkaalia, jänönsalaattia, oravanmarjaa, metsälvejuurta, metsäkastikkaa, nokkosta, nurmilauhaa ja soreahiirenporrasta. Pensaista tavataan punaherukkaa ja vadelmaa. Kasvillisuus on hyvin rehevää ja siinä on paikoin ruohoturvekankaan lisäksi muuttuneen lehtokorven piirteitä. Ojien varsilla ja metsälohkojen välisissä aukoissa on korpilajistoa. Puusto on nuorta koivua ja harmaaleppää, lisäksi tavataan kiiltopajua. Muu kasvilajisto on mm. röyhyvihvilää, korpikaislaa, soreahiirenporrasta, mesiangervoa, nurmilauhaa ja suo-ohdaketta. Idempänä kasvillisuus muuttuu tuoreeksi kangasmetsäksi ja mustikka runsastuu kenttäkerroksessa.

Kuva 7. Osa-alue 5:n itäosan kuusikkoa.

Osa-alueen itäosassa puusto on nuorta–varttunutta kuusta. Vanhojen suurien koivujen kantoja on paljon. Ojitetun ruoho–mustikkaturvekankaan lajistoon kuuluvat mm. mustikka, käenkaali, metsäalvejuuri, oravanmarja, riidenlieko, korpipaatsama ja pihlaja. Osa-alueen pohjoisosassa on tuoretta kangasta, jonka puusto on varttunutta kuusta ja koivua. Kenttäkerros on mustikkavaltainen.

Kuva 8. Mähkilustetta osa-alue 6:n länsirinteellä.

3.6 Osa-alue 6

Osa-alueen eteläosassa on varttunutta harvaa männikköä, sekapuuna tavataan kuusta, haapaa ja koivua. Alikasvos on raivattu. Tuoreen kankaan kenttäkerroksen valtalajeja ovat mustikka, metsäkastikka ja sananjalka. Eteläosassa sijaitsevan autiotalon kohdalla kasvaa tien varrella kookkaita lehtikuusia ja mäntyjä sekä nuoria vaahteroita. Salervontien risteyksen tuntumassa on nuorta kuusikkoa ja männikköä sekä lehtikuusia. Kauempana tiestä, etelään ja lounaaseen viettävällä rinteellä, kasvaa harvennettua nuorta koivikkoa. Rinteen yläosassa on nuorta ja harvennettua koivuvaltaista metsää, jonka kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, metsäkastikkaa ja sananjalkaa.

Maston kaakkoispuolella on varttunutta koivikkoa ja sekapuna vähän kuusta ja haapaa. Tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajistoon kuuluvat mm. metsäkastikka, sananjalka, mustikka, metsälauha, kielo ja mäkiluste (kuvat 8 ja 17). Pienellä kallioilla tavataan kanervaa ja puolukkaa, puusto on harvahkoa vanhaa männikköä. Itään viettävällä rinteellä kasvaa nuorta mäntyä ja koivua sekä katajaa. Ylispuina on vanhempia mäntyjä. Lähempänä tietä tavataan varttunutta männikköä, katajaa ja niukasti kuusta. Tuoreen ja kuivahkon kankaan lajistoon kuuluvat mm. mustikka, metsälauha, metsäkastikka, oravanmarja, kanerva, kielo ja puolukka. Radiomastolle menevän tien läheisyydessä on pieni metsälain mukainen kallioalue (ks. alaluku 4.1, **Länsi-Vaheksentien kallio**).

Maston länsipuolella on harvaa ylispuumännikköä, jonka alla kasvaa nuorta koivuvaltaista sekametsää. Tuoreen kankaan kenttäkerroksessa vallitsevat metsälauha, mustikka ja sananjalka. Osa-alueen pohjoisosassa on nuorta–varttunutta koivikkoa sekä nuorta kuusikkoa. Tien varrella kasvaa tiheässä nuorta kuusta, koivua ja haapaa.

3.7 Osa-alue 7

Osa-alueen eteläosassa on pienehkö vesakoitunut avohakkuualue. Sen eteläpuolella on nuorta kuusikkoa ja itäpuolella kasvaa varttunutta koivua ja kuusta. Muuten osa-alue on nuorta kuusta ja koivua kasvavaa harvennettua sekametsää. Tuoreen kankaan kenttäkerroksessa valtalajeja ovat mustikka ja metsälauha. Itäosassa on lehtipuuvesakkoa ja joitain kuusentaimia. Kenttäkerros on mustikkavaltaisen. Ojissa ja niiden varsilla on paikoin kosteiden lehtojen tai korprien lajistoa: tervaleppää, soreahtiirenporrasta, nokkosta, korpikastikkaa, rönsyleinikkiä, terttu-alpia, nurmilauhaa, viiltosaraa ja leveäosmankäämiä.

3.8 Osa-alue 8

Osa-alueen länsiosassa on pieni kuvio, jossa kasvaa nuorta koivua ja haapaa. Tuoreen kankaan kenttäkerroksen valtalaji on mustikka. Muuten osa-alue on ojitettua ja puustona on tiheää koivuvaltaista taimikkoa. Seassa kasvaa kuusentaimia, haapaa ja muuta lehtipuustoa on niukemmin. Kenttäkerroksetta tavataan lähinnä

mustikkaa. Ojien varsilla kasvaa lisäksi mm. soreahiirenporrasta, terttualpia, nurmilauhaa, viiltosaraa ja leveäosmankäämiä.

Kuva 9. Osa-alue 7:n kasvillisuutta.

Kuva 10. Osa-alueen 8 tiheää taimikkoa.

3.9 Osa-alue 9

Osa-alueen pohjoisosa on nuorta sekametsää (kuusi, koivu, mänty). Alikasvoksena tai pienpuustona esiintynyt lehtipuusto on kaadettu ja jätetty paikalleen. Tuoreen kankaan kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. mustikka, metsäalvejuuri ja riidenlieko. Selvitysalueen rajaan rajoittuvalla kallioisella mäellä kasvaa harvan ylispuumännikön alla nuorta mäntyä ja kuusta. Tälläkin alueella on alikasvos raivattu. Kenttäkerroksessa esiintyy tuoreen ja kuivahkon kankaan lajistoa: kielo, metsäkastikka, mustikka, metsälauha, puolukka ja sananjalka, kangasmaitikkaa on niukasti. Etelään viettävällä rinteellä kasvaa harvennettua nuorta kuusta ja koivua.

Osa-alueen kaakkoiskulmassa on harvennettua nuorta koivua, kuusta ja korppi-paatsamaa kasvavaa kuivahtanutta ruoho- ja heinäkorpea, joka on menettänyt luonnontilansa. Kenttäkerroksessa esiintyy metsäkortetta, viitakastikkaa, ranta- ja terttualpia sekä soreahiirenporrasta. Länsi-Vahaksentien varrella olevien rakennusten itäpuolella on pieni kuvio, jossa kasvaa varttunutta kuusta ja koivua.

Teerimäen puusto on varttunutta ja paikoin vanhaakin kuusta ja koivua. Tuoreen kankaan kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. mustikka, metsäkastikka, metsälauha, puolukka ja sananjalka. Pohjoiseen ja luoteeseen viettävällä rinteellä on melko paljon lahoppuuta. Lakialueen kalliopaljastumat ovat pääosin sammalpeitteisiä, katajan lisäksi niillä kasvaa metsälauhaa ja puolukkaa. Teerimäen länsirinteen alaosassa on puustoltaan nuorta ja harvennettua kuusi–koivumetsää. Etelärinteellä rakennusten välissä kasvaa harvennettua ja varttunutta kuusta, koivua ja haapaa. Tuoreen kankaan kenttäkerroksessa vallitsevat mustikka, sananjalka ja metsäkastikka. Teerimäki on rajattu arvokkaaksi luontokohteeksi (ks. alaluku 4.1, **Teerimäki**).

Kuva 11. Teerimäen pohjoisrintettä osa-alueella 9.

4 ARVOKKAAT LUONTOKOhteET JA LAJIESIINTYMÄT

4.1 Arvokkaat luontokohteet

Röykän selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole Natura 2000 -alueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita, luonnonsuojelualueita, suojeltuja luontotyyppisiä tai luonnonmuistomerkkejä.

Selvitysalueella ei ole valtakunnallisesti tai Etelä-Suomessa uhanalaiseksi luokiteltuja (Kontula & Raunio 2018a, b) luontotyyppisiä lukuun ottamatta Röykänpuroa ja Röykänpuron metsäaluetta. Osa-aluekuvauksissa mainitut lehto- ja korpiluontotyyppit ovat pääosin muuttuneet ihmistoiminnan seurauksena eivätkä täytä uhanalaisen luontotyyppien kriteerejä.

Selvitysalueella ei ole kohteita, jotka täyttäisivät luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisten suojeltujen luontotyyppien kriteerit. Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia kohteita ei todettu, mutta 3 luvun 2 §:n mukaiseksi pienvesikohteeksi arvioitiin yksi puro. Lisäksi yksi kallioalue täyttää metsälain 10 §:n mukaisen elinympäristön kriteerit ja kaksi metsäaluetta täyttää METSO-ohjelman kriteerit (Syrjänen ym. 2016). Maakunnallisten LAKU-kriteerien (Salminen & Aalto 2012) mukaisia kohteita ei todettu.

METSO-ohjelman kriteerit

Selvitysalueella sijaitsevat METSO-ohjelman kriteerien mukaiset metsiköt ovat pääosin lehtomaisia tai tuoreita kankaita ja pieneltä osin lehtoa. Alla tämääntyyppisten metsien luokkien I ja II luonnontieteelliset valintaperusteet (Syrjänen ym. 2016):

Kangasmetsät

Luokka I

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha.
- Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät.
- Lehtomaisen kankaan havupuuvaltaiset yli 100-vuotiaat metsät.
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan lehtipuuvaltaiset yli 80-vuotiaat metsät.
- Pohjavesivaikutteiset tai soistuneet metsät, joiden puusto on vanhaa (yli 80-vuotiaasta) tai puustossa on muita monimuotoisuudelle merkittäviä rakennepiirteitä.
- Ruoho- ja mustikkaturvekankaat, joissa on lahopuuta yli 10 m³ /ha.

Luokka II

- Lehtomaisen tai tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta 5–10 m³ hehtaarilla.
- Haavikkoiset metsät vanhoja haapoja kasvavien suojelualueiden läheisyydessä.
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on:
 - eri lahovaiheessa olevia maapuita tai runsaasti kuolleita pystypuita, tai

- kookkaita yksittäisiä haapoja tai haaparyhmiä, tai
- runsaasti lahovikaisia lehtipuita, tai
- jaloja lehtipuita.

Lehdot

Luokka I

- Havupuuvaltaiset ja sekapuustoiset yli 100-vuotiaat lehdot.
- Lehtipuuvaltaiset yli 70-vuotiaat lehdot.
- Lehdot, joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³/ha.
- Lehdot, joissa kasvaa kookkaita, vanhoja tai lahovikaisia jaloja lehtipuita yksittäin tai ryhminä.
- Kosteat lehdot, joissa on luonnontilainen tai sen kaltainen vesitalous ja monimuotoisuuden kannalta tärkeitä puuston rakennepiirteitä.
- Kuivat harjulehdot ja kalkkipitoisten maiden lehdot.

Luokka II

- Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot,
 - joissa on lahopuuta 5–10 m³/ha, tai
 - jotka ovat lehtipuuvaltaisia, tai
 - joissa on lehdolle tyypillistä lajistollista monipuolisuutta (runsa lehtoruoho, lehtopensaita tai muita lehtolajeja), tai
 - joissa kasvaa jaloja lehtipuita.

Arvokkaiden luontokohteiden kuvaukset

- 1 **Röykänpuron metsä**, pinta-ala noin 2,9 ha, paikallisesti erittäin arvokas (Söderman luokka D), osa-alue 3, liite 1

Osa-alueella 3 sijaitsevan metsäalueen pohjoisosan puusto on pääosin varttunut–vanhaa kuusikkoa. Koivua ja haapaa kasvaa etenkin aluetta halkovan puron varrella. Nuoria kuusentaimia on paikoin runsaasti etenkin alueilla, joissa on tuulenskaatamia isoja kuusia. Lehtomaisen kankaan ja tuoreen lehdon kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. käenkaali, oravanmarja, metsäkorte, metsätähti, metsämitikka, riidenlieko, mustikka ja kielo. Alueen pohjoisosassa rautatien tuntumassa on ojan varrella lehtokorven piirteitä. Rentukka, mesiangervo, nurmilauha, suo-orvokki, soreahiirenporras, rönsyleinikki ja metsäkorte kuuluvat lajistoon.

Osa-alueen keskellä virtaavan puron varrella on lehtokorpea, jonka puusto on terveleppää, tuomea, haapaa ja harmaaleppää. Noin kaksi metriä leveä purouoma on luonnontilainen ja sen reunoilla kasvaa rentukkaa, rönsyleinikkiä ja ojakellukkaa. Puron tuntumassa on paljon sudenmarjaa. Puron eteläpuolella puusto on lehtipuuvaltaista, lähinnä varttuvaa harmaaleppää. Eri-ikäistä lahopuuta ja tuulenskaatoja on paljon. Alikasvosta on raivattu ja harmaaleppävesakko on runsastumassa. Tuoreen lehdon lajistoon kuuluvat mm. käenkaali, valkovuokko, jänönsaatti, oravanmarja ja rönsyleinikki. Lounaisosassa on harmaaleppää ja tuomea kasvavaa tuoretta lehtoa. Niukan kenttäkerroksen lajeja ovat soreahiirenporras ja käenkaali.

Alueen läpi virtaava Röykänpuro on luontotyyppinä erittäin uhanalainen (EN) savimaiden latvapuro sekä kalataloudellisesti merkittäväksi arvioitu pienvesi (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy ja Ympäristösuunnittelu Ok 2003, Esa Lehtinen/Uudenmaan ELY-keskus). Tuoreet keskiravinteiset lehdot on Etelä-Suomessa arvioitu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiä ja lehtokorvet erittäin uhanalaiseksi (EN) luontotyyppiä. Varttuneet havupuuvallat lehtomaiset kankaat on Etelä-Suomessa silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi. Röykänpuron metsä täyttää METSO-ohjelman luokan II kriteerin ”Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahovaiheessa olevia maapuita tai runsaasti kuolleita pystypuita” (Syrjänen ym. 2016). Metsäalue on myös linnustollisesti arvokas.

Kuva 12. Röykänpuron metsää.

2 Röykänpuro, paikallisesti arvokas (Söderman luokka B), osa-alue 3, liite 1

Röykänpuro saa alkunsa selvitysalueen itäpuolelta ja sen valuma-alueen pinta-ala on noin 62 hehtaaria. Arvokkaaksi luontokohteeksi on rajattu 150 metrin mittainen luonnontilainen osuus. Paikoin kivikkoinen ja mutkitteleva uoma sijoittuu noin kaksi metriä leveään notkelman pohjalle. Rajatun alueen itä- ja länsipuolella uomaa on perattu eikä se ole enää luonnontilassa.

Savimaiden latvapurot ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi. Röykänpuro on vesilain 3 luvun 2 §:n mukainen pienvesi. Pelkästään vesilain mukaisen valuma-alueen koon perusteella Röykänpuro olisi noro, mutta jatkuvan veden virtauksen ja kalataloudellisen merkityksen vuoksi se on luokiteltava puroksi. Kalataloudellisen merkittävyyden on arvioinut Esa Lehtinen Uudenmaan ELY-keskuksesta (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy ja Ympäristösuunnittelu Ok 2003).

Kuva 13. Röykänpuro.

3 **Teerimäen metsä**, pinta-ala noin 1,9 ha, paikallisesti arvokas (Söderman luokka D), osa-alue 9, liite 1

Teerimäen osittain kallioiden metsäalueen puusto on varttunutta, paikoin vanhaakin kuusta ja koivua. Tuoreen kankaan kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. mustikka, metsäkastikka, metsälauha, puolukka ja sananjalka. Pohjoiseen ja luoteeseen viettävällä rinteellä on melko paljon lahoppua. Lakialueen kalliopaljastumat ovat pääosin sammalpeitteisiä. Katajan lisäksi niillä kasvaa metsälauhaa ja puolukkaa. Metsäalue täyttää METSO-ohjelman luokan II kriteerin ”Lehtomaisen tai tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on eri laholuokkiin kuuluvaa lahoppua 5–10 m³ hehtaarilla” (Syrjänen ym. 2016).

Kuva 14. Teerimäen metsää.

Kuva 15. Länsi-Vaheksentien kallio on metsälain mukainen tärkeä elinympäristö.

4 Länsi-Vaheksentien kallio, pinta-ala noin 0,03 ha, paikallisesti arvokas (Söderman luokka D), osa-alue 4, liite 1

Mastolle menevän tien eteläpuolella sijaitseva kallio on osittain jäkäläpeitteinen. Muu kasvillisuus on lähinnä puolukkaa, metsälauhaa, metsämaitikkaa ja ahosuolaheinää. Kallio on metsälain 10 §:n kriteerien mukainen tärkeä elinympäristö.

4.2 Pesimälinnusto

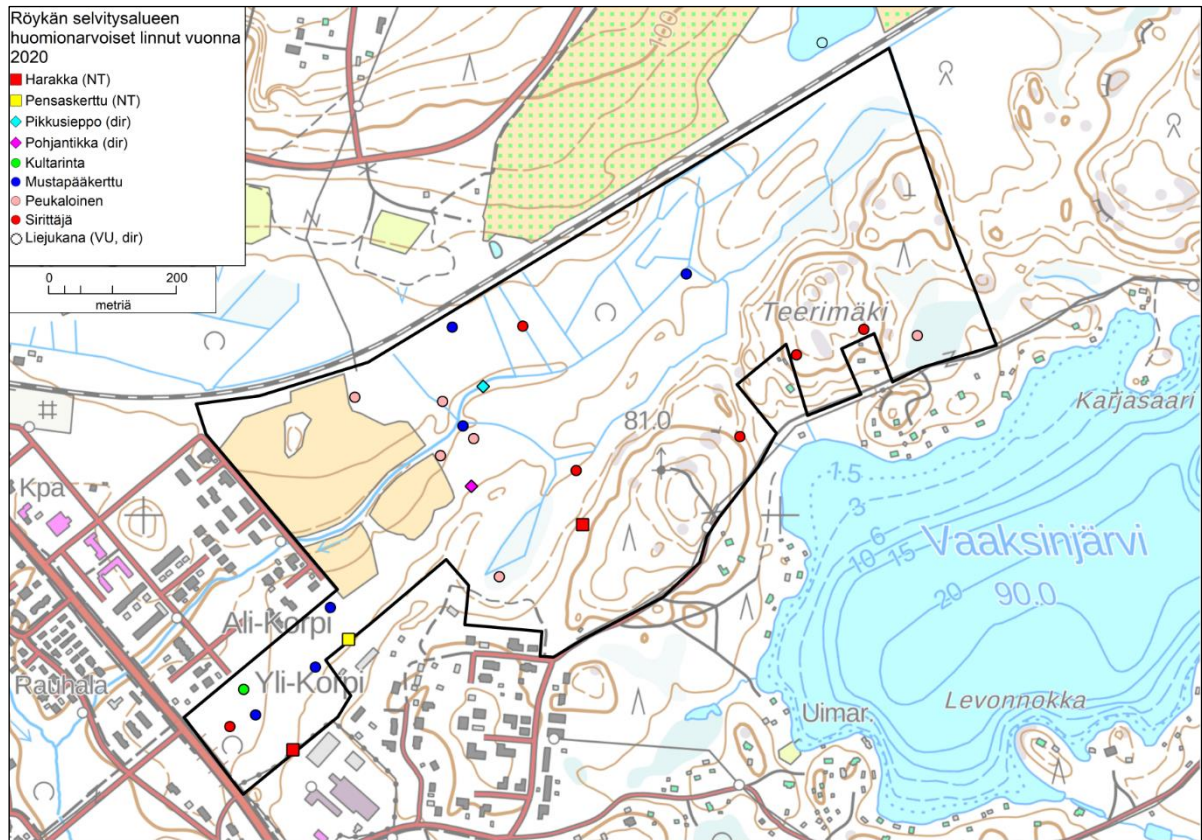
Röykän selvitysalueen pesimälinnusto on melko monipuolinen valikoima metsien lintuja. Vuoden 2020 laskennoissa havaittiin yhteensä 32 lintulajia (taulukko 1).

Taulukko 1. Röykän selvitysalueella havaitut lajit. Status-sarakkeen selitykset: dir = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji, VU = vaarantuneeksi ja NT = silmälläpidettäväksi luokiteltu laji Hyvärisen ym. (2019) mukaan. * = muu huomionarvoinen, esim. arvokasta elinympäristöä indikoiva laji.

Laji	Status	Laji	Status
harakka	NT	peukaloinen	*
harmaasieppo		mustapääkerttu	*
hernekerttu		pikkukäpylintu	
hippiäinen		pikkusieppo	dir
keltasirkku		pohjantikka	dir
kirjosieppo		punakylkirastas	
kultarinta	*	punarinta	
kuusitiainen		rautiainen	
käki		räkättirastas	
käpytikka		sepelkyyhky	
laulurastas		sinitiainen	
lehtokerttu		sirittäjä	*
mustarastas		talitiainen	
pajulintu		tiltalti	
peippo		varis	
pensaskerttu	NT	vihervarpunen	

Suurin osa selvityksessä tavatuista lintulajeista on Suomessa varsin yleisiä ja seudulla tavallisia pesimälajeja (Solonen ym. 2010, Valkama ym. 2011). Laskennoissa tavattiin joitakin ns. Punaisen kirjan lajeja (Hyvärinen ym. 2019) ja muita huomionarvoisia lajeja, joiden havaintopaikat on merkitty kuvan 16 karttaan.

Tulosten perusteella Röykänpuron metsä osa-alueella 3 on pesimälajistoltaan (mm. pikkusieppo ja pohjantikka) linnustollisesti paikallisesti arvokas. Alueen rajaus noudattaa arvokkaan metsäalueen rajausta (ks. alaluku 4.1 ja liite 1).

Kuva 16. Röykän selvitysalueella vuonna 2020 tavattujen huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat.

4.3 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit

4.3.1 Liito-orava

Röykän selvitysalueen liito-oravainventoinnissa ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä. Alueella on melko vähän lajille sopivaa metsää, lähinnä osa-alueella 3. Lähin tiedossa oleva liito-oravan elinalue on noin 350 metrin päässä selvitysalueen itäpuolella, jossa on Uudenmaan ympäristökeskuksen rajaama liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka (rajauspäätös 14.12.2006).

4.3.2 Viitasammakko

Röykän selvitysalueella ei tehty havaintoja viitasammakosta. Sammakoille sopivia soidin- ja kutupaikkoja ovat osa-alueella 1 oleva oja Lopentien tuntumassa (paikalla havaittiin 5.5.2020 2–3 ruskosammakkoa) sekä osa-alueella 2 olevan pellon pohjoisosassa oleva oja (paikalla havaittiin 5.5.2020 3–4 ruskosammakkoa).

4.3.3 Kirjoverkkoperhonen

Maastoinventoinneissa ei tavattu kirjoverkkoperhosen aikuisia yksilöitä eikä toukia. Aikuisten perhosten inventoinnissa tavattiin useita muita päiväperhosia, mm.

nokkosperhosia ja amiraaleja. Lajin toukkien pääasiallisia ravintokasveja, kangasmaitikkaa ja metsämaitikkaa, kasvaa selvitysalueella vain niukasti. Pienialaisia kasvustoja oli lähinnä selvitysalueen itäosassa.

4.4 Muut merkittävät lajit

Lahokaviosammal

Lahokaviosammalinventoinnissa ei löydetty lajin itiöpesäkkeitä tai itujuvärsyymiä. Selvitysalueella on lajille sopivaa ympäristöä lähinnä Röykänpuron metsässä ja Teerimäen metsässä. Lähimmät esiintymät on todettu Nurmijärven Kirkonkylän tuntumassa Heinojan alueella (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2019).

Mäkiluste

Mäkiluste (aiemmin mäkilehtoluste) on maan eteläosissa tavattava heinä, joka on Uudellamaalla melko harvinainen. Muutaman nelimetrin kasvusto löytyi osa-alueelta 6 (kuvat 8 ja 17).

Vankkasara

Osa-alueen 1 länsiosassa sijaitsevan ojan reunalla oli pieni kasvusto kookasta steriiliä saraa, joka todennäköisesti on vankkasara (kuvat 17 ja 18). Vankkasara on Suomessa silmälläpidettävä (NT) laji (Hyvärinen ym. 2019).

4.5 Haitalliset vieraskasvilajit

Röykän selvitysalueelta tavattiin kolme haitallista vieraskasvilajia: jättipalsami, jättiputki ja terttuselja. Kaikki lajit esiintyvät osa-alueella 2 (kuva 17). Lajeista jättipalsami ja jättiputket sisältyvät EU:n haitallisten vieraslajien luetteloon ja terttuselja kansallisen vieraslajistrategian haitallisten vieraslajien luetteloon.

Jättipalsami

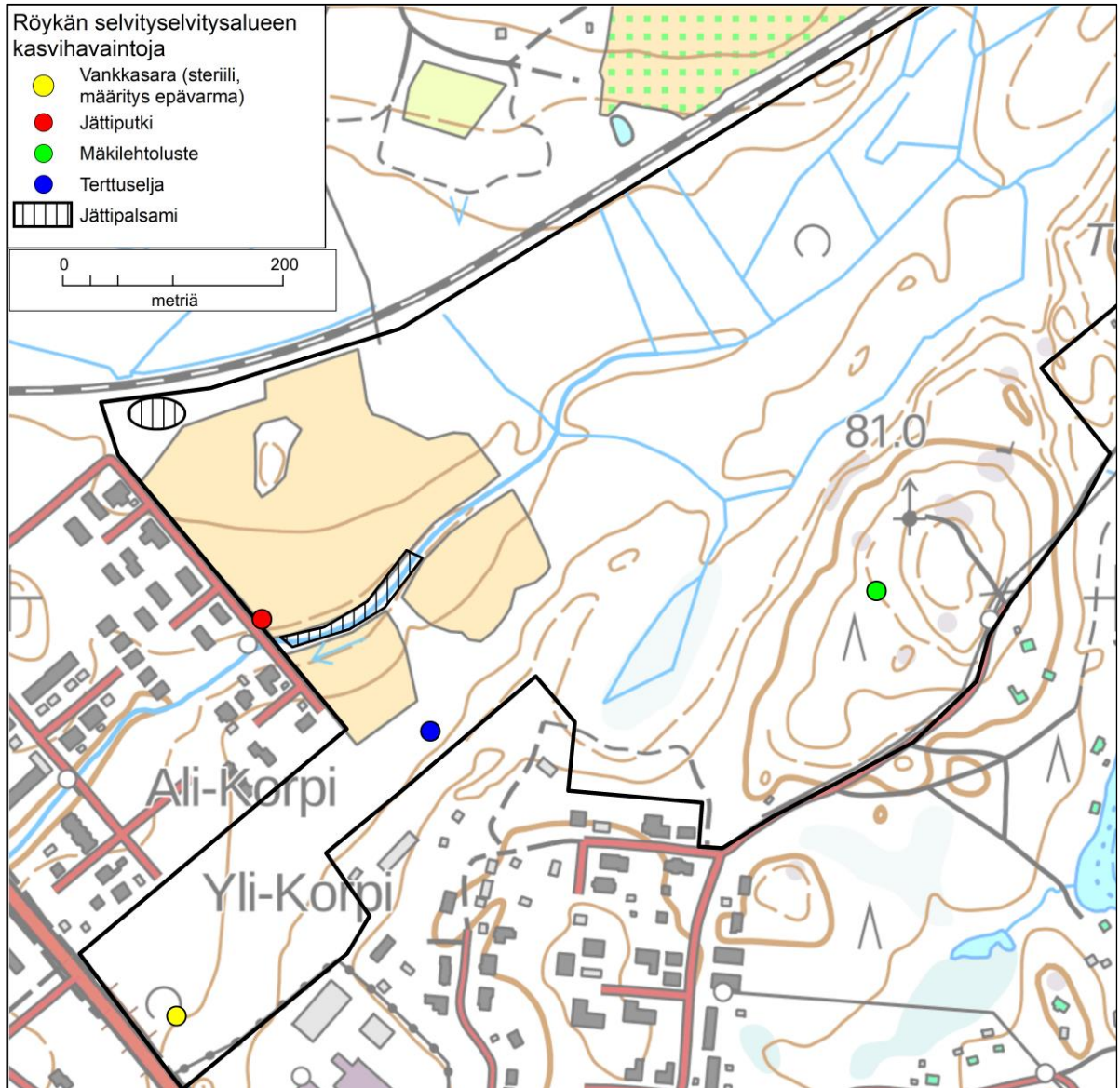
Osa-alueella 2 on pellon keskellä hyvin runsas kasvusto jättipalsamia Röykänpuron varrella (kuva 19). Lajia on myös pellon pohjoispuolisessa metsässä, jonne se on kulkeutunut puutarhajätteen mukana lähitaloista.

Jättiputki

Osa-alueella 2 Harakantien varrella kasvoi yksi lajilleen määrittämätön jättiputki (kuva 20).

Terttuselja

Osa-alueella 2 kasvoi pellon eteläpuolella muutama terttuseljapensas.

Kuva 17. Haitallisten vieraslajien (jättipalsami, jättiputki ja terttuselja) kasvupaikat sekä melko harvinaisen mäkilusteen (muu merkittävä laji) ja mahdollinen vankkasaran (silmälläpidettävä, NT) esiintymä Röykän selvitysalueella.

Kuva 18. Steriiliä kookasta saraa (todennäköisesti vankkasara) osa-alueella 1.

Kuva 19. Jättipalsamia Röykänpuron varrella osa-alueella 2.

Kuva 20. Jättiputki.

5 SUOSITUKSET

Röykän Lopentien itäpuolisen alueen luontoselvityksessä todettiin neljä arvokasta luontokohdetta (alaluku 4.1), jotka tulisi huomioida maankäytön suunnittelussa. Kohteet voidaan osoittaa asemakaavassa esim. luo-merkinnällä. Röykänpuron metsä (rajaus, ks. liite 1) olisi perusteltua suojella luonnonsuojelualueena sen monipuolisten luontoarvojen (uhanalaiset luontotyytit, METSO-kohde, linnusto) vuoksi.

Maankäytössä tulisi huomioida metsälain 10 §:n mukaisten elinympäristöjen, METSO-ohjelman kriteerit täyttävien kohteiden sekä uhanalaisten luontotyyppi-kohteiden luontoarvojen säilyminen. Röykänpuron arvokkaaksi osoitetun osuuden ympärille tulisi jättää vähintään 20 metrin suojavyöhyke molemmin puolin. Arvokkaiksi luontokohteiksi rajatut metsäalueet tulisi jättää metsätaloudellisten toimenpiteiden ja rakentamisalueiden ulkopuolelle.

6 EKOLOGISET YHTEYDET

Koko Nurmijärven ekologisia yhteyksiä käsittelevässä raportissa (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2014) on mainittu Röykän alueesta seuraavaa:

Nummenpään ja Röykän välinen metsäalue muodostaa laajahkon ydinalueen, josta on katkonainen metsäyhteys Vaaksinjärven ympäristöön ja sieltä edelleen koilliseen Kiljavannummen suuntaan ja itään Rajamäen ja Kirkonkylän välin metsäalueille. Maakunnallisesti tärkeät ekologiset yhteydet sijoittuvat Röykän taajaman eteläpuolelle kohtiin, joissa metsäalueet ulottuvat lähimmäksi Lopentietä.

Röykän taajama on tiivis. Tärkeät paikalliset ekologiset yhteydet sijoittuvat taajaman länsipuolen metsäkannakselle ja taajaman itäpuolelle Vaaksinjärven rannan lähelle. Taajaman eteläpuolella on jäljellä melko leveä metsäalue, joka sopii eläinten kulkureitiksi itä-länsisuunnassa.

Röykän Lopentien itäpuolinen selvitysalue ei ole merkittävä itä-länsisuuntaisten maakunnallisten tai paikallisten ekologisten yhteyksien kannalta. Yhteys selvitysalueelta pohjoiseen-luoteeseen vaikeutuu alueen mahdollisen rakentamisen myötä. Yhteys etelään-kaakkoon säilyy Vaaksinjärven ranta-alueiden kautta.

7 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus. Punainen kirja 2019. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 704 s.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Maalintujen kartoituslaskentaohjeet. – Teoksessa: Koskimies, P. & Väisänen, R. A. (toim.): Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki, ss. 58–70.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. – Suomen ympäristö 5/2018:1–388.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. – Suomen ympäristö 5/2018:1–925.

- LT-Konsultit Oy 1997: Nurmijärven maisemainventointi ja kulttuurimaisemaselvitys. – Nurmijärven kunta.
- Nironen, M. 1991: Nurmijärven luonnoltaan arvokkaat pienvedet. – Nurmijärven kunta, ympäristölautakunta.
- Salminen, J. & Aalto, S. 2012: Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). Loppuraportti. – Uudenmaan liiton julkaisuja E 119:1–53.
- Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen ympäristö 742:1–113.
- Solonen, T., Lehikoinen, A. & Lammi, E. (toim.) 2010: Uudenmaan linnusto. – Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa, Helsinki. 509 s.
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016–2025. – Ympäristöministeriön raportteja 17/2016:1–75.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Ympäristöopas 109:1–196.
- Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö, Helsinki. – Verkkosoitteessa <<http://atlas3.lintuatlas.fi>> (viitattu 18.11.2020).
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2014: Nurmijärven ekologiset yhteydet. – Nurmijärven kunta.
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2019: Heinojan alueen luontoselvitys (päivitetty 8.5.2020). – Nurmijärven kunta.
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy ja Ympäristösuunnittelu Ok 2003: Röykän itäosan luonto ja maisema 2003. – Nurmijärven kunta.
- Ympäristötutkimus Oy Metsätähti 1991: Nurmijärven ympäristö- ja luontokohdeinventointi. – Nurmijärven ympäristölautakunta.
- Ympäristötutkimus Oy Metsätähti 1992: Nurmijärven kallioselvitys. – Nurmijärven kunta.

Liite 1. Röykän selvitysalueen luontokohderajaukset. Röykänpuron metsä on myös linnustollisesti arvokas.

